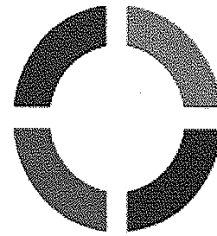

Høring om ændring af ægteskabsloven
Ægteskab mellem to personer af samme køn (L 106)

**Hvorfor er vielser i trossamfund
vigtige for par af samme køn?**

Søren Laursen
Retspolitisk talsperson

LGBT Danmark
Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner

Par af modsat køn

Ægteskab

Borgerlig vielse

Kirkelig vielse

Par af modsat køn

Ægteskab

Borgerlig vielse

Kirkelig vielse

Par af samme køn

Registreret partnerskab

Borgerlig vielse

~~Kirkelig vielse~~

Par af modsat køn & par af samme køn

Ægteskab

Borgerlig vielse

Kirkelig vielse

L
106

Par af samme køn

Registreret partnerskab

Borgerlig vielse

Kirkelig vielse

**Hvorfor er vielser i trossamfund
vigtige for par af samme køn?**

**Hvorfor er vielser i trossamfund
vigtige for par af modsat køn?**

Trossamfundet

Samfundet

Traditioner

**Fortolkninger af
benedelsesgrundlag**

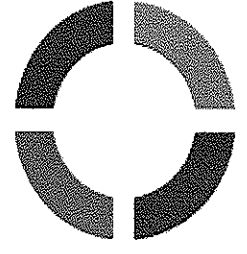
RELIGIONSFRIHED

Verdslig lovgivning

IKKE-DISKRIMINATION

**Hvorfor er vielser i trossamfund
vigtige for par af samme køn?**

! ?

www.igbt.dk

Talepapir fra Lise-Lotte Rebel

Tak for invitationen til at komme her i dag med et bidrag til en debat, som efterhånden har kørt længe. Ja, jeg er tilmed tilbøjelig til at give dem en vis ret, som mener: for længe! Vi er på Christiansborg, det sted, hvor landets lovgivere samles for at give de love, som skal gælde i Danmark. Og jeg har uden videre en forståelse for, hvis en og anden kunne rejse spørgsmålet: Hvad foretager en biskop - en kirkeks kvinde - sig på dette sted? Lugter det ikke lidt for meget af præstestyre? Jo, jeg kan godt forstå, hvis nogen spørger, hvad en biskop - altså en repræsentant for et kristent trossamfund - foretager sig på dette sted, hvor der lovgives for landet. Jeg ville da også have ønsket, at det havde været helt overflødigt at møde op her og nu. For jeg mener heller ikke, at landets love skal skrives for at tilpasse sig religiøse

systemer. Eller for at lefle for religiøse trossamfund. Men nu er sagen altså den, at den lovgivning, som et flertal i folketetinget står i begreb med at vedtage i mine øjne faktisk er en lovgivning, som gør - ikke at kirken blander sig i statens love - men at den danske stat giver sig til at blande sig i kirkeks trossmæssige forhold. Alene dette er grunden til at jeg stiller op i dag: Med det fremsatte lovforslag har et flertal af landets lovgivende forsamling på kirkeks vegne - på den danske folkekirkeks vegne - lovet folkekirkeksmedlemmerne noget, som de sådan set slet ikke er berettigede til at love! Som stat. Det er noget, som kun kan loves af kirkeks egen ansvarlige ledelse. Jeg taler netop om folkekirkeks, ikke om de andre trossamfund, katolikker, mormoner, ortodokse, muslimer - dem lover folketingsflertallet ikke noget. Nej, det lover noget til et bestemt trossamfundks medlemmer - et bestemt trossamfund, som har sine egne normer, sine egne særlige

formuleringer, bekendelser og traditioner, som det står enhver frit for at tilslutte sig eller lade være - det er dette trossamfund, folkekirken, på hvis vegne et folketingsflertal udsteder løfter og altså nu vil lovgive for. På trods - vel at mærke - af at der i det pågældende spørgsmål hersker en udtalt uenighed blandt trossamfundets medlemmer. Men herved tiltager folketingets flertal sig - uberettiget efter min mening - retten til at afgøre trosspørgsmål. Flertallet optræder som ærkebiskop, for ikke at sige pave over den danske folkekirke. Derfor, alene derfor, må jeg i dag stille op og sige fra.

Grunden til at der skal siges fra og advares mod den lovgivning, som er undervejs er, at ægteskabet for den evangelisk lutherske kirke - såvel som for en række andre kristne kirkesamfund - har med kirkens lære, med dens dogmer, at gøre. Synet på ægteskab er i en luthersk kirke et trosspørgsmål, for at sige det på den måde. Stedet er ikke til at

give en lang udredning af dette, det har jeg gjort i mine to hørringssvar. Men kort sagt, så mente vores reformator Martin Luther, at ægteskabet er en samfundsinstitution - begrundet fra skabelsen af. Det er en samfundsinstitution, der omfatter en mand og en kvinde - hvilket Luther mente at finde dokumenteret i bibelen. Denne opfattelse er skrevet ind i samtlige vielsestritualer, som har været i brug i den danske kirke de sidste 475 år. Ægteskab er ifølge dette andet og mere end to menneskers beslutning - det er det også. Men det er en beslutning om at indtræde i en bestemt samfundsordning.

Og - fortsætter Luther - denne samfundsordning har 'Guds ord for sig'. Det vil sige, den er velsignet af Gud. Til forskel fra alle mulige andre samfundsordninger, så som domstole, politi etc. Det er selvfølgelig et trosspørgsmål, hvad ellers. Men det er altså alene af den grund ægteskabet fejres og indgås i kirken. Det er en verdenslig ordning, en

samfundsordning, som har Guds ord for sig. At det forholder sig sådan, det er som sagt et trosspørgsmål, noget som alene kirken forholder sig til som kirke. Og det er altså den lære, som den lutherske kirke nu har haft i snart 500 år, og som er indskrevet i kirkens læregrundlag, og som Grundloven forudsætter, at folketinget også respekterer. Hvis folketinget i en situation, hvor der i kirken er stor uenighed om, hvorvidt kirken skal forlade dette gamle synspunkt giver sig selv magt til at skære igennem og sætter den teologiske diskussion ud af kraft igennem lovgivning, - ja, så har folketinget optrådt som ærkebiskop eller pave. Folketinget er nødt til at finde sig i, at der altså hersker forskellige synspunkter inden for folkekirken. De hidtidige kommissionsarbejder - Birthe Rønn Hornbechs kommissionsarbejde fra 2010 - fastholdt derfor klogelig en skarp skelnen mellem ægteskab og parforhold. Netop af teologiske

grunde. Men denne skelnen kortsluttes altså af det fremsatte forslag. Og det fører med sig, at folketinget agerer som teologisk overdommer for et bestemt kirkesamfund. Det kan jeg som biskop - ganske uanset mine egne synspunkter på sagen - kun på det skarpeste sige fra over for.

Så har det været sagt, at den nuværende lovgivning svarer til situationen med de kvindelige præster i 1948. Skulle enkelte ikke have denne sag i helt klar erindring, så vil jeg minde om, at det var noget helt andet, det drejede sig om dengang. Det der skete dengang var, at folketinget gav folkekirken mulighed for selv at tage stilling til, om der skulle ordineres kvinder til præsteembedet. Folketinget beordrede ikke folkekirken til at ændre noget som helst. Men folkekirken fik selv initiativretten, så at sige, til at ordinere kvinder. Hvis den altså selv ville. Det ville den så - nogen tid efter. Og det betød ikke, at der blev oprettet noget helt nyt

embede. For kvinderne gik så at sige direkte ind i den embedsstruktur, som allerede forefandt. Ligesom jeg selv som den først ordinerede kvindelige biskop i Danmark gik ind i den eksisterende embedsstruktur. Med det foreliggende lovforslag, som jeg kraftigt har advaret imod i mit høringssvar, er der tale om statens indblanding i et kirkesamfunds trosspørgsmål. Det vil jeg ridse op i 3 punkter:

1. Tilsidesætter folketinget den indre kirkelige afklaringsproces angående homoseksuelle parforhold og den status de skal have i folkekirkens liturgiske, rituelle liv. Dermed optræder folketinget som teologisk overdommer i et enkelt kirkesamfund. Folketinget giver sig til at stemme om, hvilken teologisk forståelse af ægteskabet, der skal herske i folkekirken - hvilket det - i virkeligheden overraskende nok, helt afholder sig fra at gøre i andre kirkesamfund. Hvorfor er der ikke et

folketingsflertal, der lover muslimer, katolikker og mormoner at homoseksuelle, tilhørende disse trossamfund, også kan blive viet hos dem?

2. Folketinget påtvinger folkekirken en ændret forståelse af ægteskabet, som er i modstrid med hvad - i det mindste en væsentlig del af den teologiske fagkundskab - anser for værende i overensstemmelse med folkekirkens lære.
3. Folketinget gennemtvinger en ny sprogbrug, idet den eneste historisk genkendelige brug af ordet ægteskab - nemlig som en ordning omfattende en mand og en kvinde - nu pludselig med lovgivers vold og magt skal forandres.

Hvad skal folketinget gøre?

Folketinget har ubetvivleligt retten til at lovgive for det danske samfund, herunder lovgive for ægteskab og samlivsformer. Hvis et flertal af folketinges medlemmer mener,

at det er en god ide at gøre det muligt for par af samme køn at indtræde i en form for institutionaliseret forhold i trossamfundene, ja, så kan folketinget også gennemføre en lovgivning, som muliggør dette. Men hvordan de enkelte trossamfund - inklusive den danske folkekirke - vil reagere på denne lovgivning, om de vil benytte sig af den, - om de vil skrive nye ritualer, - om de helt vil undlade at benytte sig af det - det er en sag, som folketinget helt og aldeles må overlade til de enkelte trossamfund selv at afgøre.

Inklusive folkekirken. Her skal der ikke gøres forskel på folkekirken og på de andre trossamfund. Det er livsvigtigt for statens forhold til folkekirken, at den danske stat ikke falder tilbage til tankegange, som hører hjemme i tiden før de moderne demokratier. Det vil sige falder tilbage i en politik, hvor det er statsmagten, der vil bestemme over religionen. Det hører ingen steder hjemme i et moderne samfund. Men det

sker, hvis staten giver sig til at lovgive for, hvad kirken skal gøre i spørgsmål, som har med troen at gøre. Til disse spørgsmål hører ubetinget også spørgsmålet om kirkens syn på ægteskabet.

Den delikate balance der er mellem stat og kirke tipper, såfremt staten giver sig til at stemme om teologien og læren i folkekirken.

Om kirkelig vielse og velsignelse af to mennesker af samme køn

- En kort redegørelse ved åbent udvalgsmøde i Folketingets Kirkeudvalg mandag d. 14. maj 2012

Idet jeg takker for indbydelsen til dette møde og dermed for muligheden for at redegøre for mit syn på en lovgivning, der åbner mulighed for folkekirkelig vielse og velsignelse af to mennesker af samme køn, skal jeg indledningsvis understrege, at jeg ikke alene hilser en sådan lovgivning velkommen og finder det foreneligt med bekendelsesgrundlaget for den evangelisk-lutherske danske folkekirke, at autorisere ritualer til brug for sådanne vielser og velsignelser, men jeg finder at optagelsen af sådanne ritualer i Folkekirkens ritualbøger her i 2012 i Danmark vil tydeliggøre det evangelium, som det er kirkens anliggende at forkynde i sin tid og på sit sted.

Dernæst vil jeg nævne, at jeg finder, at sagen allerede har fået langt mere offentlig opmærksomhed, end den fortjener. Dette set i lyset af den yngste af folkekirkens bekendelsesskrifter, Den augsburgske Bekendelse, hvori det i artikel 7 om kirken hedder: "Til kirkens sande enhed er det tilstrækkeligt at være enige om evangeliets forkyndelse og sakramenternes forvaltning. Det er ikke nødvendigt, at der overalt er ensartede menneskelige traditioner og riter eller ceremonier, der er indstiftet af mennesker..."

Folkekirken regner nemlig – i modsætning til f.eks. den romersk-katolske kirke - ikke ægtevielsen for at være et sakramente, men en henhører under de borgerlige forhold, der omtales i Den augsburgske Bekendelses artikel 16, hvor det hedder: "Om de borgerlige forhold lærer de (altså de evangeliske menigheder), at lovlige borgerlige ordninger er Guds gode gerninger, at det er kristne tilladt at beklæde offentlige embeder, at være dommere ... at gøre militærtjeneste, at drive handel på lovlig vis, at have ejendom, at aflægge ed på øvrighedens forlangende, at tage hustru eller mand til ægte."

Kirkelig vielse og velsignelse er at regne for "en kirkelig skik", om hvilken der i samme bekendelses artikel 15 står: "Om de kirkelige skikke lærer de, at de skikke bør bevares, som kan bevares uden synd, og som tjener ro og god orden i kirken, som f.eks. bestemte højtider, helligdage og lignende. Dog advares mennesker mod at bebyrde samvittighederne emd den slags ting, som om en sådan dyrkelse er nødvendig for frelse."

Jeg finder at tonen i en del af debatten har nået højder som om det var folkekirkens eksistens eller menneskers frelse, der stod på spil, og det er det efter min fortolkning af bekendelsens ord bestemt ikke.

Jeg har fra spørgsmålet om vielse og velsignelse af to mennesker af samme køn kom på den offentlige dagsorden for et par år siden tilkendegivet:

- at jeg hilser en autoriseret ritual for vielse og velsignelse af to af samme køn velkommen,
- at jeg med glæde selv vil foreslå en kirkelig vielse eller velsignelse af to af samme køn,
- at jeg værdsætter den folkekirkelige rummelighed og ved, at der er kolleger i folkekirken, der af teologiske grunde ikke mener at kunne forestå vielser og velsignelser af to af samme køn,
- og at jeg vil forsvare deres ret til som folkekirkepræster personligt at være fritaget for forpligtelsen til at forestå vielser og velsignelser af to af samme køn.

I debatten har det lydt som om det handlede om at tilpasse sig tidsånden. Fortalere har sagt, at vi må følge med tiden, at hvis vi vil være folkekirke, så må vi rette os efter, hvad flertallet i befolkningen tænker og mener. Modstanderne har tilsvarende ment, at de som gik ind for et ritual netop havde bøjet sig for et folkeligt pres i stedet for at lytte til Guds Ord.

For mig tager det sig anderledes ud. Vi er som medlemmer af folkekirken i Danmark i 2012 nødt til at forholde os til den virkelighed, der omgiver os og de spørgsmål, der rejser sig. Vi ved noget andet og tænker i dag anderledes om parforhold, familier, kærlighed og seksualitet end man gjorde i Palæstina på apostlen Paulus' tid – eller i Danmark på vores oldeforældres tid. Folkekirkemedlemmer i almindelighed og præster i særdeleshed har en forpligtelse til at fortolke evangeliet ind i tiden. Det betyder ikke, at vi skal tale tiden

efter munden. Nogle gange åbner tiden nye erkendelser for os, andre gange kalder evangeliet os til at sige fra og protestere.

Evangeliets kerne er det at Gud blev menneske, at Gud kom til verden og kom sine mennesker i møde i Jesus fra Nazareth. Hvem han var, hvad han sagde og gjorde, hvad hans liv og død og opstandelse har af betydning for os, det prøvede disciplene at sætte ord på, det gav evangelisterne hver deres bud på, det har kirken gennem tiderne forsøgt at indfange i bekendelser, det forsøger vi at udtrykke i gudstjenester, kirkelige handlinger, undervisning og diakonalt arbejde verden over – og vi er ikke færdig med at nå til bunds i det mysterium det er: at Gud, verdens skaber og opretholder, kom til os som et menneske for at vise os sin grænseløse kærlighed og åbne tilgivelsens livsfornyende perspektiv for os.

Og her finder jeg, at et autoriseret ritual for kirkelig vielse og velsignelse af to af samme køn tydeliggør det evangelium, Jesus forkyndte og selv var. En kirkelig vielse og velsignelse åbner rum for:

- at kunne udtrykke sin taknemmelighed over kærlighedens gave – hvad enten denne kærlighed retter sig mod et menneske af et andet køn eller af samme køn.
- at blive udsat for evangeliets kærlige gennemlysning af vores menneskeliv, så vi ser, at vi ofte selv begår fejl, at vi har brug for andres tilgivelse og overbærenhed, og at vi derfor skal være parat til at tilgive den, der kommer til at gøre os ondt.
- at rette en fælles bøn til Gud om at hjælpe os med at være trofaste i kærligheden og samlivet med hinanden.

Det mener jeg at to af samme køn har lige så meget brug for som to af hver sit køn. Derfor går jeg ind for et autoriseret ritual.

Afslutningsvis vil jeg om regeringens og folketingets opgave i denne sammenhæng påpege, at da vi efter 163 år endnu ikke har fået udfyldt "løfteparagraffen", § 66 i Grundloven, hvor der står "Folkekirkens forfatning ordnes ved lov", er det overladt til regering og folketing ved løbende lovgivning at regulere rammerne for den folkekirkelige virksomhed, herunder at indstille ritualer til kongelig autorisation. Folkekirken er lykkeligvis mangfoldig, der er plads til et bredt spektrum af forskellige teologiske tolkninger af Biblen og bekendelsesskrifterne indenfor den folkekirkelige ramme. Derfor var det forventeligt, at der om spørgsmålet om vielse og velsignelse af to mennesker af samme køn, ville være mange forskellige holdninger blandt folkekirkens medlemmer i almindelighed og blandt præsterne i særdeleshed. Man har over de sidste par år fra skiftende regeringers side gjort sig umage med bredt at inddrage folkekirkens medlemmer og sagkyndige i debatten om spørgsmålet, men på et tidspunkt må man bevæge sig fra debat og udvalgsrapporter og høringer og til handling. Som da man i midten af forrige århundrede overvejede at åbne mulighed for at kvinder kunne blive præster i Folkekirken. I 1948 besluttede Folketinget at åbne denne mulighed. Mange præster protesterede højlydt, men i dag priser de fleste af os lykkelige over, at Folketinget skred til handling og at biskop Ølgaard havde modet til at ordinere de første kvinder til folkekirkelig præstetjeneste. Jeg tror vi om nogle år vil se tilbage på den lovgivning, vi her behandler, med samme selvfølgelighed som hovedparten af folkekirkemedlemmer ser på kvindelige præster.

Tak for opmærksomheden.

Peter Fischer-Møller

**Familien. Høring om ægteskabsloven. Folketingets socialudvalg,
14.5.12.**

1. Stat og familie. Et modsætningsforhold.
2. Pligt- og rettighedskulturen.
3. Velfærdsstaten, set i det lys.
4. Familien set ud fra de to kulturer. Et forpligtende fællesskab eller en bekvemmelighed - en ret - for den enkelte? Der foregår en kulturkamp.
5. Du skal yde, før du kan nyde – Har du lyst, har du lov.
6. Rettighedskulturen siger, Der skal være lighed. Rettighedskulturen siger, Giv folk hvad de vil have. Hvis et segment af homoseksuelle vil kunne gifte sig, skal de have lov.
7. Pligtkulturen siger, Der skal være forskel. Også mellem familier. Pligtkulturen siger, Styrk institutionerne ved at decentralisere.
8. "Udviklingen" har siden 60'erne underløbet familiens autoritet. Med det resultat at børnene ikke bliver ordentligt opdraget og kommer i skole uden fornøden pligtkultur. Det vender den tunge ende nedad socialt set.
9. Radikal rettighedstænkning er individualisering. Vi bør ikke overgive os til den totale individualisering. Dvs. rettighedstænkning.
10. Familie er rødder og modkultur til velfærdsstaten, og bør ikke gøres til genstand for social engineering.
11. Hvad overlever vi med? Ikke med at dele rettigheder ud til hinanden
12. Er politikere valgt til at forandre? Måske snarere styre båden, kontrollere forandringen.
13. Fagre nye verden.

Henrik Jensen

Egteskabet i en evangelisk- luthersk kontekst

Høring 14/5 2012

J.H.

Skabelse i luthersk-evangelisk forståelse

- Guds virkelighed
- Modtages af mennesker i troen på Jesus Kristus
- ”Jeg tror, at Gud har skabt mig og alle andre skabninger; at han har givet mig legeme og sjæl, øjne, øren og alle lemmer, fornuft og alle sanser og endnu opholder alt dette; at han giver klæder og sko, mad og drikke, hus og hjem, hustru og børn, marker, kvæg og alt, hvad jeg ejer; at han rigeligt og dagligt sørger for alt, hvad jeg behøver til næring for dette legeme og liv, skærmer mig mod al fare og vogter og bevarer mig for alt ondt”
- (Luther: Lille Katekismus)

Skabelse i luthersk-evangelisk forståelse

- Skabelse – orden, forskellighed, livsbetingelse
- Guds gave/velsignelse for det skabte menneske
- Grænse for menneskets selvudfoldelse
- ”Fornuften, der er uvidende om Gud, synes med rette at knurre imod Gud som en uretfærdig og overordentlig grusom tyrant”
- (Luther, Disputationster 1545)

Skabelse i luthersk-evangelisk forståelse

- Begrundes og forklares på grundlag af Bibelen
- Afspejles i almenmenneskelige erfaringer, dagligsprog
- Guds orden nedbryder menneskets ønske om selvudfoldelse, suverænitæt
- Erkendes i troen på Kristus som velsignelse

Skabelse i luthersk-evangelisk forståelse

- Guds virkelighed – Guds orden
- Den åndelige orden (kirken)
- Den huslige orden (ægteskabet – familien)
- Den borgerlige orden (øvrigheden)

Ægteskabet

- **Guds ordning/indstiftelse**
- **Borgerlig (verdslig) ordning**

Ægteskabet som Guds ordning

- ”Men hvor man ønsker af os, at vi velsigner dem (ægtefolk), beder over dem eller vier dem foran kirken eller i kirken, er vi skyldige at gøre dette...
- For selv om den (ægtestanden) er en verdslig stand, så har den dog Guds ord for sig, og er ikke opdigtet eller indstiftet af mennesker som munkenes og nonnernes stand, derfor skal den også med hundrede gange større ret holdes for åndelig end klosterstanden...”
- (Luther, Traubüchlein 1529)

Ægteskabet som Guds ordning

- Guds gave til mennesket
- Begrundes ud fra Bibelen
- Bekræftes af erfaringen
- Genstand for menneskers foragt og angreb

Ægteskabet under synden/korset

- Ægteskabet genstand for fornuftens ringeagt
”Ak, skulle jeg vugge barnet, vaske bleer, rede seng, lugte til stank, våge om natten, betjene dets skrigen, hele dets udslet og kopper, derpå tage mig af konen, forsørge hende, arbejde, sørge for det ene og det andet, lide det ene og det andet, og hvad ægtestanden ellers lærer af ulyst og møje...”

(Luther, Vom ehelichen Leben 1522)

Ægteskab i folkekirken bekendelsesskrifter

- Og det står ikke i et menneskes magt at forandre Guds skabning uden særlig gave eller gerning. De, som derfor ikke er skikkede til ugift stand, bør indgå ægteskab. For ingen menneskelig lov og intet løfte kan ophæve Guds befaling og Guds indstiftelse
- (Confessio Augustana, artikel XXIII om præsters ægteskab)

Ægteskab i folkekirkens bekendelsesskrifter

- For det første lærer de hos os således om dem, der indgår ægteskab, at alle, som ikke er skikkede til ugift stand, har lov til at gifte sig, fordi løfter ikke kan omstøde Guds indstiftelse og befaling. Og dette er Guds befaling (1 Kor.7.2): "For utugts skyld skal enhver mand have sin egen hustru." Og ikke befalingen alene, men også naturen og Guds indstiftelse nøder dem, der ikke ved Guds særlige gave er undtagne derfra, til ægteskab i følge hint ord (1 Mos.2.18): "Det er ikke godt for mennesket at være ene." De, som adlyder denne befaling og indstiftelse af Gud, synder derfor ikke.
- (Confessio Augustana, artikel XXVII om klosterløfter)

Ægteskab i folkekirkens vielsesritual

- Herre, vor Gud, himmelske Fader!
- Vi takker dig for ægteskabet,
- og vi beder dig, at du vil bevare denne
ordning og velsignelse urokket iblandt os.
- (Slutningskollekt efter vielsen)

Ægteskab ifølge erfaring/dagligsprog

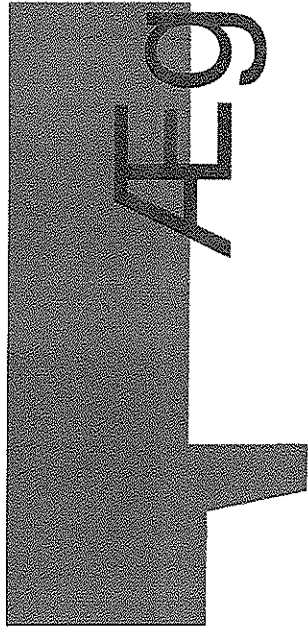
- **Ægteskab:**
- **Den (under visse ceremonier indstiftede) retlig anerkendte, stedsevarende (mod livsvarighed sigtende) forbindelse mellem en kvinde og en mand, der i sin alm. form medfører stiftelse af og samliv i fælles hjem, indbyrdes kønsligt samkvem og omsorg for ægtefællernes børn**
- **(Ordbog over det Danske Sprog)**

Lisbet
Christoffersen

Grundlov, Ægteskabslov og Vielsesritual

Bidrag til høring i Folketingets Socialudvalg
Fællessalen, Christiansborg, 14. Maj 2012

Ægteskabsbegreb

Lutherdommen understøtter gode ordninger for livets forskellige forhold. Herunder ægteskabet.

For mange i folkekirken er en kønsneutral ægteskabslov og dermed adgang for par af samme køn til ægteskab en understøttelse af gode ordninger, også for par af samme køn.

For andre – og for mange i andre trossamfund – er et kønsneutralt ægteskab et brud på en traditionel religiøst fastlagt norm.

Ret, Religion og Ægteskab i DK

Reformationen gør både ægteskabet og retten sekulær.

Lovgivningsmagten har ret og pligt til at sikre familiernes relationer til det omgivende samfund, såvel som indbyrdes relationer i familien, mens den fungerer, og ved familien opløsning. Definere familien.

Religionerne har ligesom sekulær filosofi stærk normativ indflydelse på lovgivernes opfattelse af familie- og ægteskabs-begrebet, men det er lovgiver, der gennem ægteskabsloven fastlægger begreberne for vor tid.

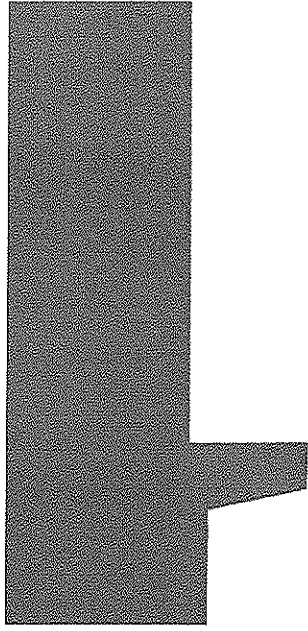
Den danske model

Den danske model for indgåelse af ægteskab er en trekløvermodel: folkekirke, rådhus, trossamfund.

Lovgivningsmagten fastlægger rammerne for denne model. Det er IKKE et led i religionsfriheden efter grl at kunne forestå vielser med borgerlig gyldighed. Men det er en stærk og gammel praksis.

Derimod fastlægger lovgivningsmagten ikke, hvordan folkekirke og trossamfund sammenknytter den borgerlige og den kirkelige dimension i vielsen – ritualet.

Vielsesritual

Bemærkninger til lovforslag slår fast, at trossamfundene selv tager stilling til om de vil tilbyde indgåelse af kønsneutralt ægteskab og udformer ritualer for religiøse vielser.

Minimumskrav til ritual: ”ville ægte hinanden” – ”forkyndes at være ægtefolk” (ÆEI § 20, stk 2)

Folkekirken?

Velsesritual i Folkekirken

Ændringer i gudstjenesteordninger og ritualer mv. (bliver) gennemført ved en kgl. Resolution.

Det er kun en minister, der kan indstille noget til kongelig autorisation. Det betyder, at det formelt set alene er ministerens kompetence at afgøre, om en ny liturgi eller et nyt ritual skal indføres i folkekirken.

Der er ikke lovgivet om, hvordan forslag til ny liturgi eller nye ritualer skal udarbejdes. I praksis har ministeren kun indstillet forslag til kongelig autorisation, hvis biskopperne har anbefalet det.

(kilde: depch HNC, KM, oplæg 160412 – uddrag v LIC)

Grundlov og retspraksis

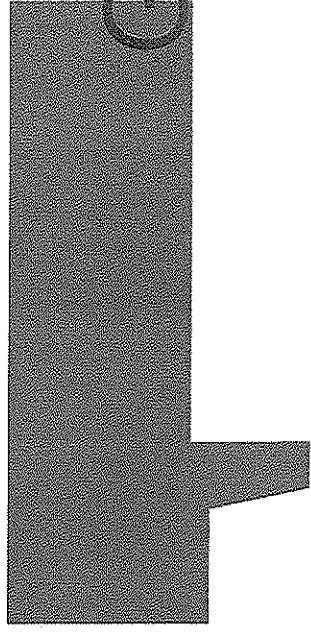
Efter grundloven er regenten ikke folkekirkenes overhoved, men dens første medlem.

Alligevel anerkendes en praksis for, at regenten med ministersignatur giver ritualer retlig gyldighed.

Efter grundloven skal folkekirken understøttes af staten, ikke drives af staten; ikke lovreguleres, men gives en kompetencestruktur.

Alligevel tages der kun delvist højde for den lovgivning,

Grundlovstolkning

Regeringen tolker grundloven i (bemærkninger til) de lovforslag, der fremlægges.

Vil folketetinget supplere//ændre/understrege noget i grundlovstolkningen, tolker folketetinget grundloven i betænkning over lovforslag.

Først derefter kan en sag indbringes for domstolene – hvis der er retlig interesse og et retligt problem.

Religionsudøvelsens kerne

”Both with regard to State religions and other religious communities, the State should never try to take control of religion by defining its content and concepts or by imposing limitations, apart from those which are strictly necessary pursuant to art 18, par 3, of ICCPR”

(Heiner Bielefeldt, Special Rapporteur on Freedom of Religion and Belief, UN, in a report of 22 Dec 2011 on state recognition of religion, A/HCR/19/60)

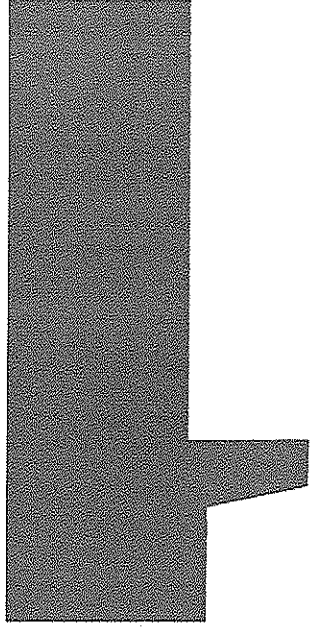
Salmebog, gudstjenesteordning og ritualer ’defines content and concepts of evangelisk-luthersk folkekirke-

stendom i DK

RUC

Roskilde Universitet
Roskilde University www.ruc.dk

Politisk-Praktisk

Det fremgår af svar på en række spørgsmål fra folketingets kirkeudvalg – senest nr 19, stillet af Per Stig Møller – at Kirkeministeren 'har bedt biskopperne om at udarbejde to nye ritualer'. 5-8 biskopper har tilkendegivet at de gerne udarbejder ritualer. Der er således et flertal som vil indstille et ritual til autorisation.

Der har været mange rygter om tvang over for folkekirken i denne sag. To biskopper har dog sagt fra, uden at der har været tale om tvangsmidler. Rygterne har sammenhæng med det uklare retsgrundlag.

Juridisk anbefaling

Folketinget kunne, også under indtryk af internationale retlige vurderinger, i betænkning over de to lovforslag (mest relevant måske L 105) bemærke, at det er en forudsætning for i loven at meddele folkekirken medlemmer et retskrav på kirkelig vielse af par af samme køn, at der faktisk er præster i folkekirken, som ønsker at vie par af samme køn, og at der faktisk er biskopper, som inden for rammerne af evangelisk-luthersk kristendom (jf. grl. § 4) vil udarbejde et vielsesritual, som ministeren ønsker at indstille til kgl. Autorisation. Det bør i den forbindelse understreges, at der ikke er udøvet tvang fra ministerens side.

